

Pressemeddelelse i anledning af, at Dan Jørgensen skal i samråd vedrørende "sukker-røret" – gasledningen fra Sydsjælland til Lolland og Falster - sender Baltic Pipe-netværket denne pressemeddelelse.

MER GAS FRA DAN JØRGENSEN – REGERINGEN BINDER EN HEL LANDSDEL TIL SORT FOSSIL ENERGI MANGE ÅR FREM

Dan Jørgensen har sagt ja til at bruge næsten 1 mia. (853 mio.) på at forsyne to sukkerfabrikker på Lolland og Falster med sort fossil gas fra gasrørledningen *Baltic Pipe*, røret der fører gas fra Nordøen til Polen tværs henover Danmark.

Den statslige virksomhed Energinet vil bygge en 115 km lang stikledning fra Næstved til sukkerfabrikkerne, som skal føre 70% gas fra Nordsøen og 30% biogas fra landbruget til de to fabrikkers produktion af sukker.

Umiddelbart ligner det bare sædvanlig erhvervsstøtte, her til Danmarks fjerdestørste forurener, Nordic Sugar. Men bag det gemmer sig en anden og vigtigere logik: Regeringen er i gang med at udbygge hele gas-nettet, så vi i fremtiden skal basere vores energiforsyning på sort energi fra gas. Dels den fra Nordsøen, dels biogas fra Landbruget.

DET SÆLGES SOM GRØN OMSTILLING, MEN ER KULSORT

Det er en helt urimelig dårlig løsning - for klimaet, for omstillingen til bæredygtighed og for samfundsøkonomien, som Dan Jørgensen udenom Folketinget og almindelig offentlig debat nu har sagt ja til.

Det vil definitivt gøre Lolland-Falsters industri afhængige af fossil energi mange år frem, så landsdelens industri bindes til at bruge den gas, vi alle sammen ved skal udfases, fordi den forværrer klimakrisen. Gas, også kaldet 'naturgas', består nemlig af 90% metan, en drivhusgas der er 25 gange stærkere end CO₂.

Så sent som dec. 2020 opfordrede FN's generalsekretær Antonio Guterres alle lande til at standse al statslig støtte til fossilindustrien og hurtigst muligt udfase den form for energi. "Vi er i et kapløb med tiden", sagde han, derfor skal vi hurtigst mulig standse brugen af fossil energi - gas, kul og olie. Han talte på baggrund af Emission Gap rapport 2020, som igen viste rekordhøje CO₂ udledninger, så man i 2019 nåede det højeste niveau nogensinde. Men Dan Jørgensen lytter hellere til industrien end til klimavidenskaben.

I dag bruger det tyskejede Nordic Sugar's sukkerfabrikker olie og kul, og de skulle under alle omstændigheder omstille for at leve op til EU's miljøkrav. Man opnår en reduktion på 52.000 tons CO₂ ved at omlægge til naturgas, men kan opnå en langt større reduktion ved at elektrificere produktionen med varmepumper baseret på el fra sol og vind.

Den grønne løsning vil derfor være at udskifte kul med elektricitet, ikke gas. Rørledninger er funktionsdygtige i mange år og vi kan forvente, at gasledningen vil være i brug også lang tid efter, at Danmark skulle være klimaneutralt. Stik mod Parisaftalen.

GASLEDNINGEN TIL LOLLAND KAN IKKE BETALE SIG – MEN ENERGINET VIL BYGGE DEN ALLIGEVEL

Samfundsøkonomisk er det også en skidt løsning, fordi det er langt billigere – og altså grønnere - at elektrificere produktionen med energi fra sol og vind. Det vil fx koste 110-130 mio. at til få 80% af energien fra store varmepumper ved sukkerfabrikken Nordic Sugar i Nykøbing Falster. Det fremgår af forskningsprojektet PowerUp omtalt i "*Elektrificering af sukkerfabrik er muligt – og billigere end en gasledning*", Ingeniøren 15. okt. 2020.

På den måde vil man samtidig have sat gang i industriens omstilling fra fossil energi til elektricitet fra vedvarende energi baseret på sol og vind.

Professor Brian Elmegaard fra DTU Mekanik siger til Ingeniøren, at "Med varmepumper kan vi komme ned på en brøkdel af det energibehov, som der er for en gasløsning. Det betyder, at nettet skal udbygges mindre for el end for gas for at opnå den samme energiforsyning."

Men Energinet har ikke engang undersøgt dette alternativ. Og Dan Jørgensen har godkendt projektet uden overhovedet at overveje om de to sukkerfabrikker kunne elektrificeres eller kræve alternativet undersøgt. Hans argument var, at det ønskede Nordic Sugar ikke. Men de er jo ikke sat i verden for klimaets skyld, de skal bare tjene penge, og hvis de kan få staten til at betale en milliard, så er det jo bare fint. Modsat dig, Dan Jørgensen, du er netop sat i regering for at være klimaets advokat.

Faktisk var økonomien i projektet så dårlig, da Energinet regnede på det, at man blev nødt til at sammenligne med flydende gas transporteret i lastbiler fra Sverige, for at få rørledningen fra Baltic Pipe til at se økonomisk fordelagtig ud. De første to undersøgelser viste nemlig et minus på hhv. 331 og 371 mio. kr., og først ved at se denne virkelig dyre løsning - flydende gas, LNG, fragtet fra Gøteborg med lastbil til Lolland – i forhold til gas fra Baltic Pipe-rørledningen, tog det sig pludselig fordelagtigt ud. Kreativ bogføring, som Energinet i analysen af projektets samfundsøkonomi betegtede med den kreative titel "Afværgede omkostninger" (jf. Ing. 29.9.20).

Energiprofessor Brian Vad Mathiessen fra Aalborg Universitet er rystet over, at Energinet kan finde på at indstille et projekt til Dan Jørgensens godkendelse med en så dårlig samfundsøkonomi. "Det lover ikke godt for de mange investeringer, vi skal have lavet i fremtiden for at sikre den grønne omstilling. Hvis vi ikke baserer investeringerne på valide beregninger og analyser i de enkelte tiltag, risikerer vi, at den grønne omstilling bliver meget dyrere end nødvendigt," siger han.

"Hvis Energinet vil bygge ledningen på trods af en dårlig samfundsøkonomi, så er der vel ingen grænser for, hvor vi kan forvente at se gasledningsprojekter i fremtiden rundt om i Danmark" og tilføjer, at 'Energinet ved at overlade beslutningen til politikerne, gør klimapolitikken til et slaraffenland for lobbyister og lokalpolitiske interesser', Ingeniøren 29.9.20.

Han tilføjer, at det må være en klar opgave for Energinet at regne på BÅDE en gasledning og alternativet en elektrificering, eftersom de har ansvaret for forsyningssikkerheden i Danmark.

Til Børsen udtaler han, at han "aldrig [har] set dårligere samfundsøkonomi i et projekt fra Energinets side," og til DR at det "Samfundsøkonomisk giver det et dundrende underskud at lave en naturgasledning til Lolland. Derfor er vi nødt til at se på elektrificering". Energinet skriver i sin rapport blot, at man kunne 'overveje vurdering af samfundsøkonomiske alternativer som elektrificering'.

GASLEDNINGEN BINDER OS TIL BIOGAS FRA LANDBRUGETS ENORME KØDPRODUKTION. MEN BIOGAS UDLEDER OGSÅ CO2

Rørledningen med gas skal også føre biogas til sukkerfabrikkerne. "Grøn energi", kalder Dan Jørgensen det. "Vi har valgt en løsning, som betyder, at det på sigt er helt grøn energi, fordi det er biogas, og allerede fra 2024 er det 30% biogas". Gasledningen vil indeholde stigende mængder biogas "...i 2030 er det 50% og på sigt 100%", siger Dan Jørgensen til Klimamonitor 1.2.21.

Men biogas er ikke grønt. Det udleder CO2. Også den der stammer fra planteproduktion. Og størstedelen af fremtidens biogas vil stamme fra landbrugets enorme produktion af svin og køer og den gas, der produceres af afføring og foderrester (gylle). Men kødproduktionen hører til de største CO2-syndere i verden. Så vi skal væk fra at producere og spise så meget kød, hvis vi vil gøre noget for klimaet. Meget dansk dyrefoder kommer fra sojaprotein importeret fra Sydamerika, og er blandt de største klimasyndere globalt.

Biogas i gasledningen er derfor ikke en grøn løsning. Tværtimod vil det binde os - i første omgang Lolland-Falster - til landbrugets fortsat store kødproduktion. Det er mildt sagt uheldigt eftersom landbruget står for 35% af al dansk CO2 udledning, og kødproduktionen er ansvarlig for 80% heraf. Men Dan Jørgensen siger alligevel, at "der vel næppe er et land i verden, der satser så meget på biogas, som vi gør". Omskrevet: satser på en kæmpemæssig kødproduktion fra et destruktivt industri-landbrug .

ET FALSK ARGUMENT OM, AT ARBEJDSPLADSERNE VILLE FLYTTE TIL UDLANDET

Dan Jørgensens hovedargument er at, arbejdspladserne ville rykke til udlandet. "Det ville blot flytte udledningen, siger han, "og det bliver man ikke grønt foregangsland af" (Klimamonitor 1.2.21). Men Nordic Sugar havde ingen planer om at flytte produktionen til udlandet. Tværtimod havde de allerede lagt 100 mio. kr. til side til at skifte olie og kul ud med flydende gas. Det er bare politisk 'business as usual': Et argument, der skal få pillen til at glide ned.

Men regeringen og Dan Jørgensen kunne måske også finde på at skabe nye, reelt grønne jobs på andre måder end ved at sort infrastruktur. Fx ved at lave grøn vedvarende energi. Begynde konsekvent at udbygge energisystemerne baseret på sol, vind, hav, luft, jord, geotermi. Hvor langt kunne man ikke komme med det.

PÅ VEJ MOD MEGET MERE GAS I DANMARK – GAS ER FREMTIDENS KUL

Den egentlige årsag til at Dan Jørgensen og regeringen vil denne rørledning er da heller ikke hensynet til beskæftigelsen på to sukkerfabrikker i en udkant af Danmark. Det skyldes at regeringen og med dem statsvirksomheden Energinet – udenom demokratisk indsigt og offentlighed debat - er godt i gang med at basere den fremtidige energiforsyning i hele Danmark på gas.

Den officielle begrundelse for Baltic Pipe gasledningen er at forsyne Polen med gas fordi det for klimaet er bedre end kul. Men skidt for klimaet, kunne man tilføje. Så hvis vi skal argumentere med udgangspunkt i klimaet, så skal vi nok til at basere alle landes energi på vedvarende energi. Den uofficielle begrundelse er at man vil lave stribevis af afstikkere fra den centrale gasrørledning, Baltic Pipe, til landsbyer, byer, industrier og produktioner i hele Danmark.

Sukkerrøret til Lolland er blot et forsøgsprojekt. Og alle disse stikledninger skal på sigt føre stadigt mere (bio)gas fra landbrugets produktion, primært kødproduktionen. Det er den dårligste løsning for klimaet, man overhovedet kan forestille sig. Og det er bl.a. derfor at man har fået Mogens Lykketoft indsat som bestyrelsesformand for Energinet, for han har et passende grønt image efter vedtagelsen af FNs' Verdensmål, som kan bruges til at kaste et forsonende skær over Energinets fossile omstilling.

SORT GAS I HELE EUROPA. GAS FRA NORDSØEN OG BALTIC PIPES DOBBELT-RØR

I øjeblikket er hele Europa i gang med at forberede en hastig udbygning af gasinfrastrukturen. Baltic Pipe og Danmarks diskrete satsen på gas er en del heraf. I Nordsøen er det franske olie- og gasselskab Total (verdens sjette største) godt i gang med at

investere store summer i de næste 30 års forøgede gasproduktion til danske hjem. TOTAL er dén suverænt største udvinder af gas og olie i Nordsøens felter.

Regeringen fik meget grøn ros for at standse alle udledninger af olie og gas fra Nordsøens felter år 2050. Midt i sejrusrusen glemte vi alle - medierne ikke mindst - at kigge på det med småt: De næste 30 år vil fossilindustrien nemlig optrappe en forceret udvinding af fossil energi, primært gas. Og den egentlige grund til, at man ikke vil udvinde efter 2050 er, at der til den tid vil være så lidt olie og gas at udvinde at det ikke kan betale sig (jf. Klimarådets rapport herom aug. 2020).

Danmark har over 30 olie- og gasfelter i Nordsøen. De tre største hedder Dan, Halfdan og Tyra. Tyra-plattformene har stået for 90% af Danmarks naturgasproduktion de sidste 30 år. TOTAL er p.t. i gang med at investere 21 milliarder danske kroner i at genudvikle Tyra-plattformene i den danske Nordsø. Den ombyggede Tyra skal forsyne Danmark og Europa med gas 'i mange år fremover'. Ved topproduktion vil Tyra kunne producere gas svarende til 1,5 millioner danske hjem.

Danmark er med andre ord **IKKE** på vej væk fra fossile brændsler i Danmark – vi er godt i gang med at udbygge disse. Suppleret med biogas fra landbrugets kødproduktion.

Hertil kommer 'det med småt' vedrørende Baltic Pipe gasledningen: Rørledningen er dobbelt det lange sidste stykke. Den går til Polen - og retur igen til Danmark. Det vil sige, at Polen kan forsyne Danmark med gas, så vi for alvor kan udbygge vores energiforsyning med gas. Polen skal i forvejen forsyne 3-4 andre østeuropæiske lande med gas fra Nordsøen. Så Polen bliver den nye diskrete 'dealer' af det hårde stof, fossilgas. Dan Jørgensen sagde, da man præsenterede beslutningen om at standse 8. udbudsrunde: "Vi er EU's største olieproducent, og derfor vil det give genlyd ude i verden".

Det ville nok give betydelig mere genlyd, hvis regeringen begyndte at føre grøn klimapolitik. Standsede hvidvaskningen af gas, og udbyggede den vedvarende energi i stedet. Den 11. marts, i morgen, er Dan Jørgensen kaldt i samråd med Søren Egge Rasmussen fra Enhedslisten om 'Sukker-røret', lad os se om der kommer andet end mere hvidvaskning ud af det.

Med venlig hilsen

Niels Aagaard,

på vegne af Baltic Pipe Netværket